

Nowak, Marian

"Chłopskie gospodarstwa ekonomicznie słabe (Studium problemu na przykładzie rejonu płockiego)", C. Farkowski, Warszawa 1965 : [recenzja]

Rocznik Mazowiecki 5, 481

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

C. Farkowski, *Chłopskie gospodarstwa ekonomicznie słabe (Studium problemu na przykładzie rejonu płockiego)*, Państwowe Wydawnictwa Rolnicze i Leśne, Warszawa 1965, s. 258.

Praca ta jest pierwszą próbą względnie całościowego ujęcia ważnego w Polsce problemu gospodarstw ekonomicznie słabych.

Na wstępie autor omawia problematykę gospodarstw ekonomicznie słabych, opierając się na danych różnych instytucji i publikacjach. Następnie wykorzystując materiały Wielkiej Ankiety Wiejskiej przeprowadzonej przez Zakład Badań Rejonów Uprzemysławianych Polskiej Akademii Nauk w 1961 w powiecie płockim i gostynińskim, dokonuje próby monograficznego ujęcia tego zjawiska.

Ankieta przeprowadzona była w 3134 gospodarstwach chłopskich, z której to zbiorowości autor wydzielił grupę 215 gospodarstw, które nazywa gospodarstwami ekonomicznie słabymi. Przy wydzieleniu gospodarstw ekonomicznie słabych stosuje metodę własną, polegającą na ustaleniu średnich wskaźników ekonomicznych i produkcyjnych dla danych grup obszarowych i dla mikrorejonu. Jeżeli te wskaźniki odchyłały się od średnich o 20% lub więcej w dół, to gospodarstwa takie zaliczano do gospodarstw ekonomicznie słabych.

Celem pracy jest uzyskanie odpowiedzi między innymi na pytanie, czy powstawanie gospodarstw ekonomicznie słabych ma charakter koniunkturalny, czy strukturalny, czy uprzemysławianie

rejonu ma wpływ na przebieg tego zjawiska i jaką tendencję wykazuje ona w warunkach krajowych i z uwzględnieniem specyfiki rejonów.

W pracy zawarta jest charakterystyka ekonomiczna badanych gospodarstw na tle rejonu. Autor ukazuje przyczyny i tendencje ekonomicznego osłabienia gospodarstw, podejmuje próbę ustalenia tendencji rozwojowych tego procesu. Jednocześnie dokonuje przeglądu metod stosowanych i proponuje nowe metody praktycznego rozwiązywania tego problemu.

Z charakterystyki ekonomicznej badanych gospodarstw wynika, że powstawanie gospodarstw ekonomicznie słabych ma charakter strukturalny, a samo zjawisko wykazuje tendencję wzrostu. Ogólnym podłożem tego zjawiska jest rozwój gospodarczy kraju i wiążący się z tym znaczny przepływ ludności z rolnictwa do przemysłu. Problem gospodarstw ekonomicznie słabych jest niezwykle ważny z punktu widzenia gospodarczego i społecznego. Dlatego też, zdaniem autora, należy większą uwagę poświęcić sprawie stosowania środków zaradczych wobec gospodarstw ekonomicznie słabych. Konieczne jest również podjęcie kroków zmierzających do zahamowania i przeciwdziałania zjawisku podupadania dalszych gospodarstw.

I. Adamski, *Chłopskie gospodarstwa przodujące*, Wyd. „Książka i Wiedza”, Warszawa 1968, Seria: Problemy Rejonów Uprzemysławianych (Próba oceny racjonalności gospodarowania na podstawie badań w powiecie płockim), s. 244.

Celem badania chłopskich gospodarstw przodujących jest próba uzyskania odpowiedzi na pytanie, jakie

powinno być gospodarstwo chłopskie, aby w danych warunkach ekonomicznych i społeczno-politycznych osiągało